

SISÄLLYSLUETTELO

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta pöytäkirja 04.05.2022

Pöytäkirjan kansilehti	1
Pöytäkirja	3

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan kokous

Aika 4.5.2022 klo 17.11–19.52

Paikka Kaupungintalo, valtuustosali (Asematie 7, 01300 Vantaa)

Osallistujat

Jäsenet		Varajäsenet	
Lindell, Miia, puheenjohtaja	x	Linnakangas Jaakko	
Kangasniemi Mila, varapuheenjohtaja	x	Elech Refka	
Viljanen Janne	-	Pessi Ellen	
Jashanica Xhemail	-	Niskanen Ville	
Aura Pernilla	x	Forsblom-Prittinen Frida	
Ibrahim Aadan, 17.19 alkaen	x	Liimatainen Reijo	
Hasa Elina	x	El Issaoui Naima	
Haanpää Jarkko	x	Aaltonen Marek	
Lammenranta Peter	x	Pälve Tommi	
Mariyathas Jude	-	Väisänen Veikko	x
Chakir Samira	x	Villanen Tytti	
Hinkonen Andrei	x	Karadag Nejdet	
Punna Petriina, 19.05 asti	x	Pahtela Niina	
Muut edustajat			
Karinen Ville, kaupunginhallitus	x	Nguyen Chau	
Amoah Vida, nuorisovaltuusto	x	Canta Maria	
Soinio Auli, koulutuspäällikkö/ Aikuisopisto/ kaupunkikulttuuri	-	Kettunen Kaisa, lasten ja nuorten kulttuuripalveluiden päällikkö/ kaupunkikulttuuri	x
Tuovinen Minna, maahanmuuttajapalvelujen päällikkö/sosiaali- ja terveydenhuolto	x	Björkman Mia, osastonhoitaja/ ennaltaehkäisevä terveydenhuolto/ sosiaali- ja terveydenhuolto	
Hakkari Pia, opetustoimen suunnittelija/ perusopetus/ kasvatus ja oppiminen	x	Ahtee Eeva, opetustoimen asiantuntija/ suomenkielinen lukiokoulutus/ kasvatus ja oppiminen	
Rajala Johanna, aluearkkitehti/ asemakaavoitus/kaupunkiympäristö	-	Laine Ilkka, asemakaavapäällikkö/ asemakaavoitus/kaupunkiympäristö	-
Lautiola Hannele, monikulttuurisuusasiainpäällikkö/ kasvupalvelut/kaupunkistrategia ja johto	x	N.N. kaupunkistrategia ja johto	
Marttinen Eija, asiantuntija/ Uudenmaan TE- toimisto	x	Kähkönen Annika, johtava asiantuntija/ Uudenmaan TE-toimisto	
N.N. / Itä-Uudenmaan poliisilaitos		Raulahti Kari-Pekka, poliisi- koordinaattori/ Itä-Uudenmaan poliisilaitos/Vantaan kaupunki	x
Muut osallistujat			
Liljeroos Riikka, päätöksenteon valmistelupäällikkö / Vantaan ja Keravan hyvinvointialue	x, 17.45 alkaen		
Vaten Kirsi, erityisasiantuntija /talousohjaus/ kaupunkistrategia ja johto	x		
Roikonen Petri, myönteisen erityiskohtelun ohjelman koordinaattori	-		
Åstrand Riikka, apulaiskaupunginjohtaja / kaupunkikulttuuri	x		

Anttila Anu, pöytäkirjanpitäjä	x	
--------------------------------	---	--

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja

Miia Lindell

Pöytäkirjanpitäjä

Anu Anttila

Pöytäkirjan tarkastus

Andrei Hinkonen

Petriina Punna

Pöytäkirja

1. Kokouksen avaus, työjärjestyksen hyväksyminen ja pöytäkirjantarkastajien valinta

Ennen kokouksen alkua neuvottelukunta asettui ryhmäkuvaan kaupungintalon aulassa.

Päätös: Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 17.11., pidettiin esittelykierros ja hyväksyttiin työjärjestys. Valittiin pöytäkirjantarkastajiksi Andrei Hinkonen ja Petriina Punna.

2. Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelman 2022–2031 valmistelu Vantaalla

Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelman valmistelu vuosille 2022–2031 on ajankohtainen ja monivaiheinen prosessi. Talousohjaus koordinoi ja valmistelelee sitä yhteistyössä toimialojen kanssa. Tavoitteena on palvelutarpeiden mukaisen taloudellisesti ja toiminnallisesti tehokkaan ja monikäyttöisen palveluverkon kehittäminen kasvavassa kaupungissa. Suunnitelman pohjalta muun muassa päivitetään vuosittain toimitilainvestointiohjelma osana talousarvioprosessia. Erytisiantuntija Kirsi Vaten esitteli [suunnitelman](#) ja siihen liittyvän [tarinakartan](#) ja kertoi suunnitelman valmisteluprosessista (vaatii kirjautumisen LH-tunnuksella). Tarinakartassa on paljon sisältöä kuten hankkeita, ja sen avulla voi hahmottaa kokonaisuutta. Annettuun ennakkotehtävään ei ollut tullut vastauksia, mutta kokouksessa sovittiin, että puheenjohtaja ja sihteeri kokoavat keskustelussa nostetut asiat suunnitelman liitemateriaaliksi, niin ne tulevat mukaan monivaiheiseen käsittelyprosessiin. Palveluverkkosuunnitelman on tarkoitus olla lautakuntakäsittelyssä elokuussa, kaupunginhallituksessa syys-lokakuussa ja lopulta 10.10. päätöksenteossa kaupunginvaltuustossa. Vantaa-Keravan hyvinvointialue tekee ensi vuonna oman suunnitelman.

Vaten avasi palveluverkon suunnittelun lähtökohtia todeten, että keskeinen lähtötieto on vuosittain päivitettävä väestöennuste 2021–2030 ja esim. muutokset eri ikäryhmissä kaupunginosittain. Näin saadaan tietoa palvelutarpeiden kehittymisestä. Suunnitelman lähtökohtana on strategia. Sen mukaisesti kuvataan, kuinka kaupunki kasvaa ja tiivistyy (osa 1) ja kaupungin palveluverkot kehittyvät (osa 2). Palveluiden järjestämisen tavoitteet ja linjaukset ja miten niitä halutaan kehittää, on käyty läpi toimialoittain ja suuralueittain.

Keskeinen suuntaus Vantaalla on kaupunkirakenteen tiivistäminen, joka johtuu siitä, että on entistä hankalampi löytää palvelurakentamiselle sopivia tontteja. Siksi Vantaalla pyritään rakentamaan sisäänpäin ja välttämään uusien asuinalueiden avaamista. Samanaikaisesti pidetään huolta kaupungin elinvoimaisuudesta ja viisaasta resurssien käytöstä. Kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan eivät sisälly sosiaali- ja terveys- eivätkä valtion palvelut. Niistä on tehty teemakartat, joista saa kattä pidempää edunvalvontamielessä hyvinvointialueelle.

Vaikuttamistoimielimiltä halutaan tietoa siitä, mitkä asiat ovat eri viiteryhmillä tärkeitä. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta sai tehtäväksi miettiä, mihin 4–5 asiaan palveluverkoissa olisi syytä panostaa monikulttuurisesta näkökulmasta. Vaten esitteli muutamia nostoja, joiden arveli kiinnostavan neuvottelukuntaa. Sellaisia olivat:

- sähköiset palvelut ja etäasioinnin mahdollistaminen
- perusopetuksen uusi tilamitoitustarkastelu: sen mukaisesti oppilaskohtaista tilaa kasvatetaan vähän ja tehdään enemmän pienryhmätiloja, jotka soveltuvat esim. S2-opetukseen. Tarkastelun pohjalta Tikkurilaan on tulossa uusi koulu.
- kirjasto- ja asukaspalvelut: jokaisella suuralueella oltava asukastila. Kulttuurin palveluverkon kehittäminen edellyttää kulttuurin huomioimista ja sisältää tilojen monikäyttöisyyden, puistot ja aukiot.
- liikunta: yksityiset ja kumppanuushankkeet täydentävät kaupungin palveluverkkoa
- nuorisopalveluissa laajasti kiinnostavia toimintoja keskitetään Myyrmäkeen ja Tikkurilaan

Keskustelu oli vilkasta ja neuvottelukunta teki useita huomioita sekä osallistamisprosessista että sisällöistä. Esille nousi asioita, jotka liittyvät segregaaation ehkäisyyn, palveluiden saavutettavuuteen eri ryhmille ja alueelliseen ja sosiaaliseen yhdenvertaisuuteen. Nostoja:

- Päiväkodeilla ja erityisesti kouluilla on iso merkitys asuinalueilla ja se edellyttää sitä, että tilat ovat monenlaisiin tarpeisiin sopivia
 - kouluissa ja päiväkodeissa tehdään paljon neuvontaa ja niissä ohjataan lähialueen palveluihin
 - koulujen nykytrendi avoimet oppimisympäristöt ja kahden opettajan tilat jakavat paljon opettajia. Olisi hyvä selvittää enemmän opettajien ja oppilaiden tarpeita ja ottaa heidät huomioon tilojen suunnittelussa.
 - on hyvin tiedossa, että oppilailla on keskittymisvaikeuksia avotiloissa eivätkä ne sovi kaikille, joten tarvitaan enemmän pienopetustiloja, muun muassa S2-opetukseen
 - päiväkotien ja koulujen pihoja pitäisi kehittää virikkeellisemmiksi, niin ne toimisivat myös vapaa-ajalla
- Ikäihmiset käyttävät myös muita kuin sosiaali- ja terveystilavaihtoehtoja. Heidän tarpeitaan tulee huomioida monipuolisesti – tarvitaan esim. kerhotiloja ja muita kohtaamisen paikkoja.
- Tarvitaan kohtaamisen paikkoja eri tarpeisiin ja ryhmille. Arkea tukevien palveluiden ja harrastusten pitäisi löytyä läheltä – se on myös vetovoimakas.
- tarvitaan paikkoja, missä kotiäidit yms. voivat kokoontua ja saada tukea kotoutumiseen
- väestöennusteen perusteella voi olettaa, että nuorten (13–18 -vuotiaat) palvelutarve kasvaa - tuleeko lisää palveluita ja resursseja jo olemassa oleville nuorisopalveluille?
 - vaikka kaupunki on resursoinut jalkautuvaan nuorisotyöhön ja koulu- ja oppilaitosnuorisotyöhön, niin nuortenkeskus Nupin palveluihin on pitkä jono.
 - nuorisotiloja tarvitaan siellä missä nuoret asuvat, he eivät halua matkustaa kauas kotoa
- palveluverkkosuunnitelmassa tulee huomioida sosiaalinen eriarvoisuus ja segregaaation ehkäisy, ja vieraskielisyys olisi hyvä huomioida väestöennusteissa
 - valtion palveluiden lähtö alueilta ja muuttuminen sähköisiksi lisää eriarvoisuutta, sillä sähköiset palvelut eivät avaudu vasta maahan tulleille. Tarvitaan myös läsnäpalveluita.
 - sähköisissä palveluissa mukaan lukien chatit on tärkeää huomioida selkokielisyys, erilaiset kieliversiot ja yksinkertainen kirjautuminen
- työperäisen maahanmuuton kasvaessa englanninkielisen opetuksen riittävyys tulisi huomioida
- vaikuttamisesta on tehtävä helpompaa ja kuntalaiset on osallistettava palveluiden suunnitteluun
 - järjestöjen ääni pitää saada paremmin kuuluviin
 - Osallistuva Vantaa -kanavat pitää saada paremmin näkyviin, sillä nyt ne ovat huonosti tunnettuja
 - palveluverkkosuunnitelmaan liittyvä kysely pitäisi toteuttaa siten, että siihen saataisiin vastauksia laajemmin ja edustavammin
 - kyselyyn vastaamisessa voisi hyödyntää esim. järjestöjen apua ja verkostoja
 - lapsia voitaisiin kuulla kouluissa ja maahanmuuttajataustaisia heidän omilla yhteisöissään

Joihinkin neuvottelukunnan kysymyksiin viranhaltijat pystyivät vastaamaan jo kokouksen aikana. Myyrmäessä huolestuttaa, mistä monikäyttöisiä tiloja löytää tulevaisuudessa, kun olemassa olevat tilat puretaan. Vastaus: Kohtaamisen paikat tärkeä ovat kysymys kaupunkikulttuurin toimialalla. Myyrmäen nuorisotila Arkki on suunnitelmissa purkaa, mutta työ ei etene kovin nopeasti. Arkki on pystyssä vielä muutaman vuoden ja väistötilaa tullaan tarvitsemaan. Uuden kaupunkikulttuuritalon suunnittelu käynnistyy puolen vuoden sisällä, ja asukkaat osallistetaan siihen sellaisessa vaiheessa, että suunnitteluun pystyy vaikuttamaan.

Nuorisopalveluissa on mietitty palveluverkkoa yhdenvertaisuusnäkökulmasta ja päädytty siihen, että yhtä aluetta ei voi suosia toisen kustannuksella – kyse on resursseista. Omaehtoista esim. vanhempien pyörittämää toimintaa voidaan tukea. Isoja pelitaloja on yksi idässä ja yksi lännessä.

Neuvottelukunta teki viime vuonna kannanoton aikuisten perusopetuksen tilanteesta ja tilatarpeesta. Apulaiskaupunginjohtaja kertoi, että asia ei ole edennyt. Tiloja tarvittaisiin heti uusien ryhmien perustamiseksi, mutta oppimiskampuksen valmistumiseen on vielä pitkä aika.

Päätös: kuultiin esitys, keskusteltiin ja tehtiin nostoja kannanottoa varten. Sovittiin, että puheenjohtaja ja sihteeri kokoavat sen ja lähettävät Vatenille.

3. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan asema hyvinvointialueella

Hyvinvointialueelle siirtyminen merkitsee myös uusien vaikuttamistoimielinten asettamista.

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan asettaminen on menossa aluehallituksen päätöksentekoon 18.5. tai 7.6. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen päätöksenteon valmistelupäällikkö Riikka Liljeroos kertoi valmistelusta, jonka jälkeen keskusteltiin ja kerättiin näkemyksiä siitä, minkälainen hyvinvointialueen monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta voisi olla kokoonpanoltaan ja mandaatiltaan. Esitys on monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan Teamsissa [täällä](#).

Liljeroos kertoi, että aluehallitus linjasi Hallintosäännössä (22 §) moku-neuvottelukunnan perustamisesta. Toisin kuin nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto, moku-neuvottelukunta ei ole lakisääteinen, mutta sen asettaminen on perusteltua väestöpohja huomioiden. Vaikuttamistoimielimiä koordinoi lähidemokratia- ja osallisuuslautakunta, joka koordinoi myös järjestöyhteistyötä.

Toimielimen ei-lakisääteisyys antaa mahdollisuuden miettiä kokoonpanoa uudelta pohjalta. Muuten se rinnastuu muhin vaikuttamistoimielimiin, joiden mandaattina on hyvinvointialuelain 32 §:n mukaan ”mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vaikuttamistoimielin arvioi olevan merkitystä lasten ja nuorten, ikääntyneen väestön tai vammaisten henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta, ja vaikuttamistoimielimet tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen hyvinvointialueella”. Liljeroosin mukaan on tärkeää saada toimielin käyntiin syksyllä, koska silloin annetaan lausunto hyvinvointialuestrategiasta. Kokoonpanoa voidaan täydentää toimialojen edustajilla 1.1.2023.

Keskustelussa pohdittiin kokoonpanoa ja hyvinvointialueen ja kunnallisen mallin eri puolia. Esille nousi muun muassa seuraavia näkökohtia:

- mandaatin pitää olla selkeä ja vastuuta pitää antaa
- fokuksen pitäisi olla hyvinvointialueen työssä
- kotoutuminen on poikkileikkaavaa, joten on järkevää, että on vahva asiantunteva toimielin, joka seuraa kokonaisvaltaisesti kotoutumista
- kunnassa ja hyvinvointialueella päätetään erilaisista asioista – toimiiko yhteinen malli?
- alueellisen neuvottelukunnan ei pidä tehdä päällekkäistä työtä kunnallisen kanssa
- tarvitaanko ylipäänsä kahta neuvottelukuntaa? (ja kahta kotouttamisohjelmaa?)
- yhden toimielimen malli laajennettuna?
- nykyinen neuvottelukunta täydennettynä Keravalta jollain menettelyllä
- on tärkeää huomioida edustavuus, moninaisuus ja erilaiset taustat, järjestöt mukaan
- tarvitaan myös linkki päätöksentekoon
- onko demokratianäkökulmasta ongelmallista, että ei ole ollut hyte-vaaleissa?
- asia vaatii keskustelua – viime kädessä esitys voidaan viedä aluehallitukseen 22.6. tai viimeistään 15.8.

Päätös: kuultiin esitys, keskusteltiin ja perustettiin työryhmä valmistelemaan kannanottoa. Työryhmään tulee jokaisesta puolueesta yksi edustaja ja Hannele. Edustajat ovat Miia Lindell (KOK), Mila Kangasniemi (SDP), Jarkko Haanpää (PS), Veikko Väisänen (VIHR), Petriina Punna (VAS), Pernilla Aura (RKP) ja Andrei Hinkonen (KD). Anu kutsuu koolle työryhmän.

4. Syksyn aikataulu

Käytiin läpi ehdotukset syyskauden kokousaikatauluksi ja päätettiin päivämääristä.

Päätös: päätettiin pitää syksyn kokoukset **24.8., 5.10., 9.11. ja 14.12.** ja merkittiin päätös tiedoksi.

5. Osallistujien ajankohtaiset asiat

Hannele kertoi lyhyesti uuden kotouttamisohjelman valmistelusta. Siihen kytkeytyy laki kotoutumisen edistämisestä, jota uudistetaan. Lakiluonnos on paraikaa [lausuntokierroksella](#), Vantaan kaupungin lausunnon vastuuhenkilö on lakimies Janne Riipinen. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta ei ehdi ottaa kantaa, mutta kuka tahansa voi jättää omat kommenttinsa Lausuntopalvelu.fi:ssä. Sovittiin, että seuraavassa kokouksessa 8.6. käsitellään Vantaan uutta ohjelmaa ja siihen liittyen myönteisen erityiskohtelun ohjelmaa ja kotolakia. Hannele kysyy, pääseekö Janne Riipinen mukaan.

Päätös: merkittiin tiedoksi.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 19.52. Seuraava kokous pidetään kansalaistoiminnan tila Leinikissä Simonkylässä keskiviikkona 8.6. klo 17.